

2 Vrijheidsontneming op grond van art. 18b Vw

2.1 Toepassing

Art. 18b Vw geeft de mogelijkheid om een asielzoeker te verplichten zich op te houden in een ruimte of plaats die verzekerd is tegen ongeoorloofd vertrek. Toepassing van deze maatregel is slechts mogelijk ten aanzien van vreemdelingen van wie de aanvraag om toelating als vluchteling niet is ingewilligd wegens niet-ontvankelijkheid of kennelijke ongegrondheid.

Bovendien moet op de aanvraag binnen vier weken na de indiening ervan zijn beslist. Bij het nemen van de maatregel vallen de grond tot niet-inwilliging van de aanvraag om toelating en de grond tot vrijheidsontneming samen.

Over het algemeen krijgt de asielzoeker wiens aanvraag om de hiervoor genoemde redenen niet is ingewilligd op grond van art. 18a Vw het bevel om zich in een opvangcentrum voor asielzoekers beschikbaar te houden voor de uitzetting (zie B7/10.2.1). Hiertoe dient hij zich te houden aan aanwijzingen die hem door of namens de bevoegde autoriteit gegeven zijn, waaronder in ieder geval een 2 x daagse meldingsplicht bij de korpschef van de politieregio, waaronder de gemeente, waar de vreemdeling zijn woon- of verblijfplaats heeft, ressorteert. Houdt hij zich opzettelijk niet aan het hem gegeven bevel dan is er sprake van een bijzondere vorm van wederspanning. In dat geval kan hem bij wijze van sanctie en ter waarborging van de uitvoerbaarheid van de uitzetting een afgesloten ruimte worden aangewezen waarin hij zich dient op te houden.

Bij de hiergenoemde vrijheidsontneming dient steeds een geleidebrief I checklist (model D78) te worden opgemaakt (zie 1.4.7).

2.2 Aanwijzing

2.2.1 Bevoegdheid

De korpschef is namens de Minister van Justitie bevoegd de daarvoor in aanmerking komende vreemdeling een ruimte of plaats, als bedoeld in art. 18b, eerste lid, Vw aan te wijzen, die verzekerd is tegen ongeoorloofd vertrek daaruit. De aanwijzing dient te worden gegeven door de korpschef van de politieregio waaronder de gemeente waar de vreemdeling zijn woon- of verblijfplaats heeft.

De bevoegdheid tot het geven van de aanwijzing kan ook berusten bij een door de korpschef aangewezen ambtenaar, belast met het toezicht op vreemdelingen, die tevens hulpofficier van justitie is.

2.2.2 Vorm

De aanwijzing van de vrijheidsontnemende maatregel van art. 18b, eerste lid, Vw wordt bij afzonderlijke beschikking – met gebruikmaking van model D74 – gegeven. Aan de vreemdeling op wie de aanwijzing betrekking heeft, wordt een afschrift daarvan uitgelevert.

Hem wordt daarbij (schriftelijk) mededeling gedaan dat hij overeenkomstig art. 34a, eerste lid, Vw tegen deze maatregel beroep in kan stellen bij de rechtbank.

2.3 Tenuitvoerlegging

De tenuitvoerlegging van de aanwijzing ingevolge art. 18b, eerste lid, Vw vindt plaats in een inrichting met een geprivilegieerd regime, bij voorkeur het grenshospitium. Voor het verkrijgen van een plaats in het grenshospitium kan rechtstreeks met deze inrichting contact worden opgenomen. Is plaatsing aldaar niet mogelijk, dan moet de vrijheidsontneming plaatsvinden in een afgesloten ruimte of plaats met een overeenkomstig regime.

Zie voor vrijheidsontneming van jeugdigen onder 16 jaar 1.4.4, voor onderbreking van de maatregel 1.4.5 en voor mededelingen van vrijheidsontneming aan derden 1.4.6.

2.3.1 Bezoek, telefoneren en **briefwisseling**

Indien een redelijk vermoeden bestaat dat de van zijn vrijheid ontnomen vreemdeling misbruik zal maken van het recht op het ontvangen van bezoek, op het telefoneren of van dat op het wisselen van brieven, teneinde zijn verwijdering uit Nederland te beletten of te belemmeren, dan wel om zich aan de verdere vrijheidsontneming te **onttrekken**, kan de uitoefening van dat recht worden beperkt door de korpschef of door de directeur van de inrichting waarin de vreemdeling zich bevindt. Van de opgelegde beperking wordt onverwijld schriftelijk mededeling gedaan aan de IND, onder opgave van redenen.

Slechts in zeer bijzondere gevallen mag gebruik worden gemaakt van de bevoegdheid tot beperking van rechten van vreemdelingen die van hun vrijheid ontnomen zijn.

2.3.2 Bijstand van een raadsman

Zodra de vreemdeling zijn vrijheid wordt ontnomen op grond van artikel 18b Vw, wordt een (door hem gewenste) raadsman of een via de vreemdelingenpiketdienst van het bureau voor rechtshulp aangewezen raadsman ingelicht. Dit laatste dient ook te gebeuren indien de vreemdeling niet met zoveel woorden om bijstand door een raadsman verzoekt.

De vreemdeling wordt in de gelegenheid gesteld onverwijld contact met zijn raadsman op te nemen. De raadsman van de vreemdeling heeft ingevolge art. 34h Vw tijdens de tenuitvoerlegging van de vrijheidsontnemende maatregel vrije toegang tot hem. Hij kan hem alleen spreken en met hem brieven wisselen zonder dat van de inhoud door anderen kennis wordt genomen. Een en ander onder het vereiste toezicht en met inachtneming van de huishoudelijke reglementen, en zonder dat het onderzoek daardoor mag worden opgehouden.

2.4 Duur

De duur van de vrijheidsontneming op grond van art. 18b Vw is niet aan een termijn gebonden. Overigens mag de vrijheidsontneming niet langer duren dan met het oog op het doel van deze maatregel strikt noodzakelijk is.

De korpschef moet gelet hierop alle maatregelen nemen om de uitzetting op zo kort mogelijke termijn te effectueren (onderzoek naar identiteit, aanvraag reispapieren e.d.). Er wordt gebruik gemaakt van de eerste zich voordoende feitelijke mogelijkheid tot uitzetting. De omstandigheid dat een beroep op de rechtbank (art. 34a Vw) om de rechtmatigheid van de op grond van art. 18b Vw gegeven aanwijzing te bestrijden nog bij de

rechter aanhangig is, staat niet aan de uitzetting in de weg.

Van vrijheidsontneming die tenminste vier weken duurt, dient de korpschef in bepaalde gevallen de Minister van Justitie op de hoogte te stellen (zie 4.2).

2.5 Beëindiging

2.5.1 Gronden voor opheffing

Zodra de **grond** van de vrijheidsontneming van art. 18b Vw niet meer aanwezig is, heft de korpschef deze maatregel op. Hiervan kan sprake zijn:

- a. indien de veiligstelling van de uitvoerbaarheid van de last tot uitzetting de vrijheidsontneming niet meer noodzakelijk maakt;
- b. wanneer de vreemdeling te kennen geeft Nederland te willen verlaten en hiertoe voor hem ook gelegenheid bestaat;
- c. indien geen redelijke kans bestaat dat de vreemdeling binnen afzienbare termijn kan worden uitgezet.

2.5.2 Beëindiging van rechtswege

De **maatregel** van vrijheidsontneming op grond van art. 18b Vw vervalt van rechtswege:

- a. indien de negatieve **beschikking** naar aanleiding waarvan deze maatregel is genomen, iri beroep wordt vernietigd of
- b. zodra het vertrek van de vreemdeling uit de afgesloten ruimte nodig is voor zijn verwijdering (art. 18b, tweede lid, Vw)° art. 18a, vierde lid, Vw).

2.5.3 Beëindiging door de rechtbank

Zie hierna onder 4 voor de beëindiging van de vrijheidsontnemende maatregel van art. 18b Vw door de rechtbank (art. 34a Vw).

2.5.4 Wijze van opheffing van de vrijheidsontneming op grond van art. 18b Vw

De korpschef zal in de onder 2.5.1 genoemde gevallen, de maatregel uitdrukkelijk moeten opheffen. Hij kan daarvoor gebruik maken van het model D47. Het origineel van dit formulier moet in het archief worden opgeborgen en een afschrift wordt aan de vreemdeling **uitgereikt**. Tevens wordt een afschrift van het formulier, samen met een verzoek om ontslag uit de inrichting (model D48), toegezonden aan de directeur van de inrichting waarin de vreemdeling zich bevindt.

De directeuren van de inrichtingen ressorterende onder de directie Delinquentenzorg en Jeugdinstellingen van het Ministerie van Justitie zijn geïnformeerd en geïnstrueerd over de procedure met betrekking tot de opheffing van vrijheidsontnemende maatregelen (al **dan** niet uitdrukkelijk door de korpschef, door de rechtbank of van rechtswege) en over het contact met de korpschef. De korpschef draagt zorg voor de verwijdering van de vreemdeling uit Nederland op de voorgeschreven wijze (zie A6/9).

